

Tekst & Topic: De draak

" ...Toen alle gasten vertrokken waren betrad de bruid alleen en onbevreesd de bruidskamer en sloot de deur. De draak stond al klaar om haar te ontvangen. Zijn bek kwijlde van hebzucht en begeerte. Voldaan sloop hij om haar heen..." (uit Solvey en de draak, De drie bruiloftsgaven uitg. Christoffor)

De draak, zijn mythe, zijn beeld...

In mythen, legenden, in de Oosterse en Westerse cultuur kom je hem tegen, de draak. Een wezen dat zo tot de verbeelding spreekt. Je kan het niet doorgronden zoals een dier, een plant, de mens enz. die je met je ogen kan schouwen. Enkel door overleveringen in woord en beeld.

Hoe kunnen we dit wezen dan toch gaan omschrijven?

Rudolf Steiner heeft in zijn werk veelvuldig de ontwikkeling van de aarde en de culturele ontwikkeling ervan besproken. Hierbij bespreekt hij ook Michael en de draak zoals we die in de christelijke cultuur terugvinden. In vroegere tijden hadden Michael en de

draak een grote betekenis opdat de mens het geheel van de wereld zou begrijpen, nu is dit eerder naar een fantasiewereld verbannen.

Men stelde wezens voor die in een fijnere substantie leefden dan de mens nu. De draak was ook zo een wezen en moest zijn tijd afwachten om in latere tijden een menselijke vorm aan te nemen. Maar de hoogmoed steeg op bij de draak, hij wou een eigen wil in een tijd dat hij nog in een hogere moest leven en stoorde hiermee de medewezens. Zijn medewezen Michael dwong hem een vorm aan te nemen die voor hem mogelijk was, een dierlijke vorm, de draak.

De draak was echter niet zichtbaar gedacht maar bovenzinnelijk. De strijd was als een feit gedacht nog voor er een natuur was die mensenogen konden zien en waaruit de huidige wereld zou ontstaan.

Het rijk waarheen de draak verstoten werd is later de natuur geworden zoals we die nu kennen. Deze natuur is niet ten prooi gevallen aan de draak, de natuur was een spiegel van de hogere geestelijke wereld. De mens werd erin geplaatst. De weerspannige geest is naar de mens verplaatst en de mens dient hem te overwinnen.

Enkele drakenweetjes

Chinese draken waren in tegenstelling tot de westerse een teken van geluk.

Enkel de keizer mocht een gele draak op zijn gewaden met de meeste nagels hebben, De lagere adel moest het met minder stellen.

Westerse draken werden bestreden door de mens.

Heiligen maakten er naam en faam mee, Amandus van Maastricht, Beatus apostel van Zwitserland, Marcellus van Parijs enz.

Steiner omschrijft de draak als de lagere natuur van de mens, gesulfuriseerd, ahrimanisch. In de zomer werkt het als een kosmische begeerte in het heelal. Als tegenkracht komt het meteorietijzer of de vallende sterren die we in augustus aan de nachtelijke hemel aantreffen, als een macro-kosmisch proces reinigend en ophelderend.

In de mens zelf vindt het micro-kosmisch proces in het bloed plaats waarbij het ijzerproces ons reinigt van het sulfuriseringsproces.

"...Terwijl ze nog met elkaar spraken kwam er beweging in het water, en een reusachtige draak kwam uit de diepte te voorschijn. De prinses beefde van schrik over al haar leden en riep: 'Vlucht goede ridder, vlucht zo snel u kunt.' Maar Joris sprong op zijn paard, maakte het teken van het kruis, en reed de draak tegemoet..."

uit Joris en de draak, De drie bruiloftsgaven, uitg. Christoffoor

De draak en de kringloop van het jaar

Met de lente ontwaakt de aarde opnieuw en ademt haar geest uit, de natuurgeesten gaan de wereld in, stromen terug omhoog in het licht, in de zonnewarme lucht. Tegen midzomer zijn al die natuurwezens in de kosmos, belichaamd in de wolken, de donder, de bliksem, de meteoren. Ook de mens is in volle overgave van de natuur. Bij de mens is zijn begeertelevens op zijn sterkst, wellen de gevoelens en zo meer op als een sulfurkleed dat hem omweeft.

Met de herfst keren de natuurwezens allen terug tot de aarde tot ze allen bedekt zijn met een herfst- en later sneeuwtapijt. Ook de mens trekt zich vanuit de natuur in het menszijn terug en tegenover het afsterven van die natuur dient hij de krachten van de ziel en geest te plaatsten. Het zaad rust in de aarde om in de lente opnieuw te kunnen ontkiemen. Een Michaëlskracht brengt alles terug tot rust in de aarde als een bezinksel dat neerdaalt in het water en het water terug laat ophelderen.

“... 'Zwijg, vervloekte wolf! Vreet uzelf op in uw razernij! Het is niet zonder reden dat wij hier naar de diepte afdalen: men wil dit boven in de hemel, waar Michael eens wraak nam op de hoogmoedigen die in opstand kwamen.' zoals door de wind gebolde zeilen, wanneer de mast doormidden breekt, in een kluwen naar beneden vallen, zo viel ook dat wrede monster toen ter aarde.”

Uit La Divina commedia, Hel, canto VII, vertaald in proza door F. van Dooren.

“... Toen brak er in de hemel een oorlog uit. Michael en zijn engelen moesten oorloggen tegen de draak. Ook de draak streed en zijn engelen. Maar zij hielden geen stand en hun plaats werd in de hemel niet meer gevonden. En de grote draak werd neergeworpen, de oude slang, ...neergeworpen werd hij op de aarde en zijn engelen met hem...”

Uit de Openbaring van Johannes, hoofdstuk 12

Tekening naar Rafael, F. Duley, Michael verslaat de draak. Maar wat een heftige strijd is draagt toch geen zwaarte in zich. Hij omschrijft het als uit het licht treedt de engel de toeschouwer tegemoet. De tekening brengt dit element licht en aanschouwelijk als blijft de engel vrij van het duistere wezen.

Ook hier is nog niet elk geheim van de draak ontsluitend en kan men nog op diverse vlakken verder zoeken en studeren om het wezen te leren kennen. Binnen verschillende cultuurperiodes kan men mythen en legenden vinden die mee het beeld ervan kunnen vormen of er een gewaarwording voor brengen. Zo ook bij de Grieken, Perzen, Noorse legenden etc.

Ook in de beeldende kunst komt de draak in vele cultuurtijden en stroming voor en ook dit maakt het boeiend om zo de draak te ontdekken voor men zelf deze wil gaan vorm geven met een of andere techniek.

Tekst en opmaak Katrien Pauwelyn